

ΟΜΙΛΙΑ

ΜΕΤΑ ΤΟ ΚΑΤΑ

ΜΑΤΘΑΙΟΝ

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΤΗΣ ΙΒ'. ΚΥΡΙΑΚΗΣ.

^{Ματ. 19,}
^{21.} "ΟΣΤΙΣ στοχασθῆ ταῦτα τοῦ Κυρίου Ἰη-
σοῦ τὰ λόγια « Εἰ θέλῃς τέλειος εἶναι, ὑπάγε
» πώλησόν σου τὰ ὑπάρχοντα, καὶ δός
» πτωχοῖς » ἐκεῖνος πιστεύει καὶ πείθεται,
ὅτι ἡ πτωχεία ἀναβιβάζει τὸν ἀνθρωπινον
εἰς τὴν τελειότητα· πείθεται, λέγω, ὅτι ὁ
μὲν πτωχὸς γίνεται τέλειος εἰς τὴν ἀρετὴν,
ὁ δὲ πλούσιος μένει πάντοτε ἀτελής εἰς
τῆς ἀρετῆς τὰ κατορθώματα. Ἀληθῶς δὲ
βλέπομεν, ὅτι ὁ πλούσιος εὐκολα κατακρη-
μνίζεται εἰς ἐκεῖνα τὰ ἁμαρτήματα, εἰς
τὰ ὁποῖα πολλὰ δύσκολα περιπίπτει ὁ
πτωχός· ἡ πολυποικιλία τῶν ἐκλεκτῶν
βρωμάτων, τὸ πλήθος τῶν πολυειδῶν πο-

τῶν, ἡ σωματικὴ ἀνάπαυσις καὶ ἡ τρυφή,
φλογεράς ἀνάπτουσι σαρκὸς ἐπιθυμίας· ἡ
ξηροφαγία καὶ ὑδροποσία, ἡ κακχυρία καὶ
οἱ σωματικοὶ κόποι μαραίνουσι τῶν σαρ-
κικῶν ἐπιθυμιῶν τὴν φλόγα· τὰ πρῶτα
μετέρχονται οἱ πλούσιοι, τὰ δευτέρα οἱ
πτωχοί· ὅθεν ὁ μὲν πλούσιος εὐκολα περι-
πίπτει εἰς τῆς σαρκὸς τὰ ἁμαρτήματα, ὁ
δὲ πτωχὸς δύσκολα γίνεται ἀσελγής· Ἡ
μεγαλοπρέπεια τοῦ πλούτου, ἡ περιποίησις
καὶ οἱ ἔπαινοι καὶ ἡ κολακεία τῶν ἀνθρώ-
πων ἐξεγείρουσι σφοδρὰ τῆς ὑπερηφανείας
τὰ κύματα· ἡ εὐτέλεια τῆς πτωχείας, ἡ
παραδρομὴ καὶ ὁ ἐξευτελισμὸς καὶ ἡ περι-

φρόνησις τῶν ἀνθρώπων βυθίζουσι τὴν ψυχὴν εἰς τὸ βάθος τῆς ταπεινώσεως· τὰ πρῶτα περιστοιχοῦσι τοὺς πλουσίους, εἰς τὰ δεύτερα ὑπόκεινται οἱ πτωχοί· διὰ τοῦτο ὁ μὲν πλούσιος εὐκολα γίνεται ὑπερήφανος· πτωχὸν δὲ ὑπερήφανον δύσκολα εὐρίσκεις. Ἡ καρδιά τοῦ πλουσίου ἔχει δεσμούς πολλοὺς καὶ μεγάλους· δεσμεύει αὐτὴν ὁ πόθος τοῦ χρυσίου, δεσμεύει αὐτὴν ἡ ἀστραπή τῶν πολυτίμων λίθων καὶ τῶν λαμπρῶν κειμηλίων, δεσμεύει αὐτὴν ἡ καρποφορία τῶν ἀγρῶν καὶ τῶν ἀμπελώνων, δεσμεύει αὐτὴν ἡ μεγαλοπρέπεια τῶν παλατιῶν καὶ ἡ ὑπηρεσία τῶν δούλων· ὅσα πράγματα ἔχει, τόσοι δεσμοὶ γίνονται τῆς καρδίας αὐτοῦ, καὶ τόσοι δεσπότης· τοῦ πτωχοῦ ἡ καρδιά οὐδένα δεσμὸν ἔχει καὶ οὐδένα δεσπότην, ἐπειδὴ οὐδὲν ἔχει δυνάμενον δεσμεῦσαι ἢ ὑποδουλώσαι τὴν καρδίαν αὐτοῦ. Ἡ ἀγάπη τοῦ πλουσίου ἐστὶ κεκολλημένη καὶ προσηλωμένη εἰς τὸν πλοῦτον αὐτοῦ· ἡ ἀγάπη τοῦ πτωχοῦ ἐστὶν ἐλευθέρα καὶ ἀδούλωτος· διὰ τοῦτο ὁ μὲν πλούσιος πολλὰ δύσκολα προσφέρει τὴν καρδίαν αὐτοῦ εἰς τὸν θεόν, πολλὰ δύσκολα ἀγαπᾷ αὐτὸν τελείᾳ ἀγάπῃ· ὁ πτωχὸς μετὰ μεγάλης εὐκολίας ἀγαπᾷ τὸν θεόν ἐξ ὅλης ψυχῆς καὶ διανοίας καὶ ἰσχύος. Ἐπειδὴ δὲ ὅπου λείπει ἡ τελείᾳ ἀγάπῃ, ἐκεῖ λείπει τῶν ἀρετῶν ἢ τελειότης· διὰ τοῦτο ὁ μὲν πλούσιος πολλὰ δύσκολα γίνεται τέλειος, ὁ δὲ πτωχὸς εὐκολώτερα ἀναβαίνει εἰς τὴν ἐνδεχομένην τοῖς ἀνθρώποις τελειότητα· διὰ τοῦτο οὖν εἶπεν ὁ Κύριος ἡμῶν, « Εἰ θέ-

» τὰ ὑπάρχοντα, καὶ δὸς πτωχοῖς ».

Ἄλλ' ὁ θεός, λέγεις, ἐποίησε καὶ τὸν πλούσιον καὶ τὸν πτωχόν· « Πλούσιος καὶ πτωχὸς συνήντησαν ἀλλήλοις, ἀμφοτέρους » δὲ ὁ Κύριος ἐποίησε ». Πῶς οὖν ὁ θεός, ὅστις ἐστὶ πατὴρ πάντων καὶ ἐπίσης ἀγαπᾷ πάντας, ἐπίσης θέλει πάντας σωθῆναι, τοῦτον μὲν καταστήσας πλούσιον, ἐστενοχώρησεν εἰς αὐτὸν τὴν ὁδὸν τῆς οὐρανόου βασιλείας, ἐκεῖνον δὲ ἀναδείξας πτωχόν, ἐπλάτυνεν ὑπὲρ αὐτοῦ τοῦ παραδείσου τὸν δρόμον; διὰ τί ὁ θεός τόσον ἄνισα διεμέρισε τὰ ἀγαθὰ αὐτοῦ; διὰ τί οὐκ ἐποίησε πάντας πλουσίους, ἢ καὶ πάντας πτωχοὺς; Ἐπειδὴ ἐπίσης ἀγαπᾷ πάντας καὶ ἐπίσης θέλει πάντων τὴν σωτηρίαν, διὰ τοῦτο ἐποίησε ταύτην τὴν ἄνισον διανομήν. Ὁ ἄνθρωπος οὐ δύναται ζῆν μόνος, ἔχει χρεῖαν βοηθοῦ· « Καὶ εἶπε Κύριος ὁ θεός, οὐ καλὸν » εἶναι τὸν ἄνθρωπον μόνον· ποιήσωμεν αὐ-

Παροιμ.
22, 2.

Γεν. 2,
18.

» τῷ βοηθόν κατ' αὐτόν ». Ἐζητᾷν τινες εἰς τὴν ἔρημον κατὰ μόνας, ἀλλὰ πολλὰ ὀλίγοι καὶ ἐκλεκτοί, ὑπὸ τῆς θείας χάριτος ἐνδυναμούμενοι, οἵτινες οὐκ ἦσαν ἄνθρωποι τοῦ κόσμου, ἀλλὰ τοῦ οὐρανοῦ, οὐκ ἦσαν ἐπίγειοι ἄνθρωποι, ἀλλ' ὡς περ οὐράνιοι ἄγγελοι· ἐπειδὴ λοιπὸν ὁ ἄνθρωπος ἐστὶ ζῶον ὁμηγυρικόν, ἀνάγκην ἔχων τῆς βοηθείας τῶν ἀνθρώπων, διὰ τοῦτο ὁ θεός οὐκ ἐπίσης διεμέρισε τὰ ἀγαθὰ αὐτοῦ. Ἐὰν πάντες ἦσαν ἐπίσης πλούσιοι ἢ πάντες ἐπίσης πτωχοί, οὐδὲ ἰατρὸν εἶχες, ἵνα ἰατρύσῃ τὴν ἀσθένειάν σου, οὐδὲ τεχνίτην, ἵνα ἐτοιμάζῃ τὰ πρὸς τὴν ζωὴν σου ἀναγκαῖα, οὐδὲ δούλον, ἵνα ὑπηρετήσῃ ταῖς χρεῖαις σου, καὶ ἀναπληρώσῃ τὰ ὑστερή-

ματά σου· ἐὰν ἐπίσης πάντες ἦσαν πλούσιοι ἢ πτωχοί, οὐδεμίαν εἶχε χρεῖαν ὁ ἕτερος τοῦ ἑτέρου· ἐκ τούτου ἔφρυγον οἱ ἄνθρωποι ἀπ' ἀλλήλων, ἐσβύνετο ἡ ἀγάπη, οὐδεμία ὁμήγουρις συνεκροτεῖτο, οὐδεμίαν ἄνεσιν ἐβλεπες ἐπὶ τῆς γῆς· ὅθεν εὐκολα ἐφθείρετο τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων. Ἡ δὲ ἀνισότης τῆς διανομῆς συνάπτει καὶ περισφίγγει τοὺς ἀνθρώπους θαυμασίως· ὁ πτωχός, ἀναγκαζόμενος ὑπὸ τῆς πτωχείας, ἔρχεται εἰς τὸν πλούσιον, ἵνα λάβῃ ἀργύρια· ὁ πλούσιος, μὴ δυνάμενος νὰ ἐπαρκέσῃ εἰς τὰς ἐργασίας αὐτοῦ, προσκαλεῖ τὸν πτωχὸν εἰς ὑπηρεσίαν αὐτοῦ καὶ βοήθειαν. Ἐκ τούτου συνίστανται καὶ στερεοῦνται τὰ πολίχνια, τὰ χωρία, αἱ πόλεις καὶ τῶν ἀνθρώπων ἡ ὁμήγουρις· ἐκ τούτου τὰ ἀμοιβαῖα βοηθήματα, καὶ ἡ μετάδοσις, καὶ ἡ ἀνάπαυσις, καὶ ἡ ἀσφάλεια, καὶ ὁ πολλαπλασιασμός, καὶ ἡ σερέωσις τοῦ ἀνθρωπίνου γένους· ἐκ τούτου δὲ καὶ ἡ σωτηρία· διότι ὁ μὲν πλούσιος σώζεται διὰ τῆς μεταδόσεως καὶ τῆς ἐλεημοσύνης, ὁ δὲ πτωχός διὰ τῆς ταπεινοφροσύνης καὶ ὑπομονῆς.

Ἄλλ' ὁ πλοῦτος, ἀποκρίνεσαι, προξενεῖ τόσα ἐμπόδια εἰς τὴν κατόρθωσιν τῆς ἀρετῆς, ὥστε σχεδὸν ἀδύνατον γίνεται εἰς τὸν πλούσιον τῆς σωτηρίας αὐτοῦ τὸ ἔργον· ὁ πλοῦτος, αὐτὸς καλὸς αὐτόν, οὐδὲ καλὸς ἐστὶν οὐδὲ κακός· γίνεσαι δὲ καλὸς ἢ κακός ὑπὸ τῆς θελήσεώς σου, καθὼς καὶ ἡ γλώσσά σου· διὰ τῆς γλώσσης σου, ὅταν θέλῃς, ποιεῖς πολλὰ καλά· συμβουλεύεις τὸ ἀγαθόν, προσεύχεσαι, δοξολογεῖς τὸν θεόν, ἐρμηνεύεις τὰς θείας γραφάς, κηρύττεις τὸ εὐαγγέλιον, διδάσκεις τὰ δόγματα

τῆς πίστεως, ἐπιστρέφεις τὸν ἁμαρτωλόν, ἐπιστηρίζεις τῆς ἀρετῆς τὸν ἐργάτην· διὰ τῆς αὐτῆς γλώσσης σου ποιεῖς φοβερὰ ἁμαρτήματα, προτρέπεις εἰς τὴν ἀνομίαν καὶ εἰς τὴν ἀδικίαν, κατακρίνεις, ὑβρίζεις, συκοφαντεῖς, ψευδομαρτυρεῖς, προδίδεις, βλασφημεῖς· κινεῖς, λέγω, τὴν γλώσσάν σου, ὅπως θέλῃς, καὶ εἰς τὴν ἀρετὴν καὶ εἰς τὴν ἁμαρτίαν. Τὰ αὐτὰ γίνονται καὶ διὰ τοῦ πλοῦτου· ὅστις μετέλθῃ τὸν πλοῦτον καλῶς, ἐκεῖνος ἐργάζεται μεγάλας καὶ πολλὰς ἀρετάς· τίς χορτάζει τὸν πεινῶντα, καὶ ἐνδύει τὸν γυμνόν; ὁ πλούσιος· τίς ἀντιλαμβάνεται τοῦ ὄρφανου, καὶ προστατεύει τῆς χήρας; ὁ πλούσιος· τίς ἐξαγοράζει τὸν αἰχμάλωτον, καὶ ἐλευθεροῖ τὸν διὰ τὸ χρέος ἐν τῇ φυλακῇ βασανιζόμενον, καὶ σώζει παρθέλους κινδυνευούσας, καὶ κτίζει θεοῦ ἰουσιαστήρια, καὶ στολίζει ἐκκλησίας; ὁ πλούσιος. Ὅταν δὲ ὁ πλούσιος μετέλθῃ κακῶς τὸν πλοῦτον, τότε κατακρημνίζεται εἰς φοβερὰ ἀνομήματα· γίνεται ὑπερήφανος, κοιλιόδουλος, ἀσελγής, πλεονέκτης, φιλάργυρος, δυναστεύει ἀδικῶς τὸν ἀδύνατον, καταδιώκει τὸν ὄρφανόν, κατατρέχει τὴν χήραν, ἀρπάζει τὰ ἐκκλησιαστικὰ πράγματα, ἐπιβουλεύει παντοιοτρόπως, βλάπτει ἀνυποστόλως. Βλέπετε λοιπόν, ὅτι τὸ πᾶν ἴσταται οὐχὶ εἰς τὴν δύναμιν τοῦ πλοῦτου, ἀλλ' εἰς τὴν θέλησιν τοῦ ἀνθρώπου.

Ἄλλ' ὁ πλοῦτος, λέγεις, ἐκνευρίζει καὶ αὐτὰς τῆς θελήσεως τὰς δυνάμεις τὰς ἀναγκαίας εἰς τὴν κατόρθωσιν τῆς ἀρετῆς. Naί, ἀληθῶς· διὰ τοῦτο εἶπεν ὁ Κύριος· « Ἀμὴν ^{Mat. 19, 23.} » λέγω ὑμῖν, ὅτι πλούσιος δυσκόλως εἰσελεύσεται εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν ».

διὰ τοῦτο παρέστησε τὴν δυσκολίαν πολλὰ
 μεγάλην· « Πάλιν δέ λέγω ὑμῖν, εὐκοπώτε-
 » ρόν ἐστὶ κάμιλον διὰ τρυπήματος ραφίδος
 » διελθεῖν ἢ πλούσιον εἰς τὴν βασιλείαν
 » τοῦ θεοῦ εἰσελθεῖν »· διὰ τοῦτο ἐσυμβού-
 λευσεν, ἵνα, ὅστις θέλει τῆς ἀρετῆς τὴν
 τελειότητα καὶ τὰ ἐξαιρέτα βραβεῖα, κατα-
 σταθῆ πτωχός· « Εἰ θέλῃς τέλειος εἶναι,
 » ὑπάγε πώλησόν σου, τὰ ὑπάρχοντα καὶ
 » δός πτωχοῖς· καὶ ἔξεις θησαυρόν ἐν οὐρανῷ·
 » καὶ δεῦρο ἀκολούθει μοι »· Ναί, ἀληθῶς
 ὁ πλοῦτος ἐκνευρίζει τὰς δυνάμεις τῆς θε-
 λήσεως· ἀλλ' ὅπου λείπει ἡ δύναμις τῆς
 φύσεως, ἐκεῖ ὑπερλάμπει τὸ κράτος τῆς
χάριτος· « Ἡ γὰρ δύναμις μου, εἶπεν ὁ θεός
 » εἰς τὸν Παῦλον, ἐν ἀσθενείᾳ τελειοῦται »·
 Ὁ θεός, ὅστις γινώσκει τοὺς πειρασμοὺς
 τοῦ πλουσίου, ὅταν ἰδῇ εἰς αὐτὸν ἀγαθὴν
 προαίρεσιν, χορηγεῖ αὐτῷ πλουσίαν τὴν
 χάριν αὐτοῦ, διὰ τῆς ὁποίας αὐτὸς θριαμ-
 βεύει κατὰ τῶν πολέμων τοῦ πλούτου· ἡ
 δύναμις τῆς χάριτος ποιεῖ δυνατόν τὸ ἀ-
 δύνατον τῆς φύσεως· τοῦτο δὲ ἐδίδαξεν
 ἡμᾶς τὸ σημερινὸν εὐαγγέλιον· « Παρὰ ἀν-
 » θρώποις τοῦτο ἀδύνατόν ἐστι, παρὰ δὲ
 » θεῷ πάντα δυνατὰ ἐστί »·

Ἴνα δὲ μὴ περὶ τούτων ἀμφιβάλλωμεν,
 καὶ αἰτιάζωμεν τὸν θεὸν τὸν τοῦ πλούτου
 δοτῆρα, ὡς ποιητὴν τοῦ κακοῦ, προβάλλει
 ὁ θεός εἰς τὰς ἀγίας γραφὰς τύπους πλου-
σίων διστραμμένων καὶ πονηρῶν, καὶ
 παραδείγματα πλουσίων δικαίων τε καὶ
 ἀγίων· Ἴδου δύο πλούσιοι διστραμμένοι καὶ
κακοί· περὶ μὲν τοῦ ἐνός λέγει τὸ ἱερόν
 εὐαγγέλιον· « Ἀνθρώπος τις ἦν πλούσιος »·
 περὶ δὲ τοῦ ἄλλου· « Ἀνθρώπου τινός πλου-

» σίου εὐφόρησεν ἡ χώρα »· ὁ πρῶτος ὑπε-
 ρήφανος, ἐπειδὴ, καὶ μὴ ἦν βασιλεὺς,
 ἐνεδιδύσκειτο ὁμῶς βασιλικά ἐνδύματα, ἤ-
 γουν πορφύραν καὶ βύσσον· κοιλιόδουλος
 δέ, καὶ εἰς τὰς ἡδονὰς καὶ τρυφὰς τοῦ σώ-
 ματος ἐκδοτός καὶ κενόδοξος· μαρτυρεῖ
 τοῦτο ὁ λόγος οὗτος, « Εὐφραίνόμενος καθ'
ἡμέραν λαμπρῶς »· ἀνελεήμων καὶ ἄ-
 σπλαγχνος καθ' ὑπερβολὴν· διότι ἔβλεπε
 καθ' ἐκάστην τὸν Δάζαρον κατακειμένον
ἐμπροσθεν τῆς θύρας τοῦ οἴκου αὐτοῦ, πει-
 νῶντα, ἀσθενῆ, πεπληρωμένον, ἔβλεπε καὶ
 τοὺς σκύλακας, οἵτινες ἔλειχον τὰς πλη-
 γὰς αὐτοῦ, καὶ ὁμῶς οὐδέποτε εὐσπλαγ-
 χνίσθη, οὐδὲ ἠλέησεν αὐτόν· ὁ δεύτερος
 πλούσιος ἦν πλεογέκτης· « Καθελῶ μου, ἔλε-
» γε, τὰς ἀποθήκας, καὶ μείζονας οἰκοδο-
» μήσω, καὶ συνάξω ἐκεῖ πάντα τὰ γεννή-
» ματά μου καὶ τὰ ἀγαθὰ μου »· φίλου-
 τος ἦν, ἀμετάδοτος, φιλάργυρος, κάτω εἰς
 τὴν γῆν, ὡς ὁ χοῖρος, διὰ παντός νενευκῶς,
 καὶ μηδέποτε ἀνυψῶν τὰ ὄμματα αὐτοῦ
 εἰς τὸν οὐρανόν· « Ψυχὴ, ἔλεγεν, ἔχεις
» πολλὰ ἀγαθὰ κείμενα εἰς ἔτη πολλά·
» ἀναπαύου, φάγε, πίε, εὐφραίνου »· μωρός
 καὶ ἀνόητος, ἐπειδὴ μὴ εἰδὼς, ἐὰν ζῆση
 ἕως τῆς αὔριου, ἐφαντάζετο ἔτη πολλά·
 « Ἄφρον, ταύτη τῇ νυκτὶ τὴν ψυχὴν σου
» ἀπαιτοῦσιν ἀπὸ σοῦ »·

Ἴδου καὶ ἄλλοι δύο πλούσιοι, δίκαιοι,
 ἄγιοι, ἐνδοξοὶ ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ γῆς·
 « Ἀβραὰμ δὲ ἦν πλούσιος σφόδρα κτήνησι
 » καὶ ἀργυρίῳ καὶ χρυσίῳ »· Τίς δὲ ἄγνοεῖ
 τοῦ Ἀβραὰμ τὰς ἀρετὰς; φιλόξενος, ὥστε
 καὶ ἀγγέλους ἐφιλοξένησε· φιλοδίκαιος,
 ὥστε οὐδὲν ἔλαβεν ἀπὸ πάντων τῶν πραγ-

Ματ. 19,
21.

1. Κορ.
13, 9.

Ματ. 19,
26.

Λουκ. 16,
19.

αὐτ. 12,
16.

Λουκ. 16,
19.

αὐτ. 12,
18.

αὐτὸθι.
19.

αὐτὸθι.
20.

Γεν. 13,
2.

αὐτ. 8,
18.

αὐτ. 14.
23. μάτων τοῦ βασιλέως Σοδόμων « Ἀποσπαρ-
τίου ἕως σφυρωτῆρος ὑποδήματος » ὑπή-
κοος εἰς τὸν θεόν, ὥστε καὶ τὴν μάχαιραν
ἔλαβε, καὶ τὴν χεῖρα ἐξέτεινεν, ἵνα σφάζῃ
τὸν ἀγαπητὸν αὐτοῦ υἱόν· τοσοῦτον πιστὸς
αὐτ. 22.
10. εἰς τὸν θεόν, ὥστε ἡ πίστις αὐτοῦ « ἐλογί-
αὐτ. 15,
6. » σθη αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην », ἦγον ὡς
κατόρθωσις πάσης ἀρετῆς. Τίς ἀμφιβάλλει,
ὅτι οὐδεὶς ἐκ πάντων τῶν ἀνθρώπων εὐρέθη
τοσοῦτον ἄξιος, ὥστε ὁ μονογενὴς υἱὸς καὶ
λόγος τοῦ θεοῦ ἔλαβε σάρκα ἐκ τοῦ σπέρ-
ματος αὐτοῦ, ἦγον ἐκ τῆς ὑπεραγίας
παρθένου; τίς οὐ πιστεύει, ὅτι ὁ θεὸς διὰ
τὸ ὑπερβάλλον τῆς ἀρετῆς καὶ τῆς ἐν
οὐρανῷ δόξης αὐτοῦ ὠνόμασε τὸν τόπον
αὐτ. 16,
23. τῆς αἰωνίου εὐφροσύνης καὶ ἀναπαύσεως
κόλπον τοῦ Ἀβραάμ;

Ἀκούσατε νῦν τί μαρτυρεῖ αὐτὸς ὁ
θεὸς περὶ τοῦ Ἰώβ· αὐτὸς ἦν ὑπέρπλουτος,
πανευτυχής· « Ἐυγενὴς τῶν ἀφ' ἡλίου ἀνα-
» τολῶν »· καὶ ὁμοίως ὑπερέλαμπον ἐν αὐτῷ
αἱ ἀρεταί, ἦγον ἡ ἀλήθεια, ἡ καθαρότης,
ἡ δικαιοσύνη, ἡ θεοσεβεία, ἡ τελεία ἀποχή
παντὸς πονηροῦ ἔργου· « Καὶ ἦν ὁ ἄνθρω-
» πος ἐκεῖνος, λέγει ὁ θεὸς περὶ αὐτοῦ, ἀλη-
» θινός, ἀμειμπτος, δίκαιος, θεοσεβής,
» ἀπεχόμενος ἀπὸ παντὸς πονηροῦ πράγ-
» ματος ». Τοσοῦτον ἔλαμπον ἐν αὐτῷ αἱ
ἀρεταί, ἦγον ἡ ἀνδρεία τῆς ψυχῆς, ἡ
σταθερότης τῆς γνώμης, ἡ ὑπομονὴ τῆς
καρδίας, ἡ πρὸς τὸν θεόν εὐγνωμοσύνη καὶ
τελεία ὑπακοή, ὥστε καὶ παῖδα ἴδιον αὐτοῦ
ὁ θεὸς ὠνόμασεν αὐτόν, καὶ ἀνεκήρυξεν
αὐτόν ἀνώτερον κατὰ τὴν ἀρετὴν πάντων
αὐτ. 1.
8. τῶν τότε ἀνθρώπων· « Προσέσχεσ, εἶπε τῷ
» διαβόλῳ, τῇ διανοίᾳ σου κατὰ τοῦ παιδός

» μου Ἰώβ; ὅτι οὐκ ἔστι κατ' αὐτόν ἐπὶ
» τῆς γῆς; » Πῶς οὖν ἐγένετο εἰς αὐτόν τὸ
ἀδύνατον δυνατόν; ἰδὼν ὁ θεὸς τὴν ἀγά-
θωτάτην προαίρεσιν τῆς ψυχῆς αὐτοῦ,
ἔδωκεν αὐτῷ τὴν δύναμιν τῆς χάριτος
αὐτοῦ, ἣτις τοσοῦτον ἐνίσχυεν αὐτόν, ὥστε
οὐ μόνον οἱ πειρασμοὶ τοῦ πλούτου, ἀλλὰ
καὶ οἱ σφοδροὶ πόλεμοι τοῦ διαβόλου οὐκ
ἠδυνήθησαν ὅπως βλάψαι τὴν ψυχὴν αὐ-
τοῦ· ὁ θεὸς ὑπερασπίζετο τῆς ψυχῆς αὐτοῦ
διὰ τὴν ἀγαθὴν αὐτοῦ θέλησιν· « Ἰδοὺ,
» εἶπεν ὁ Κύριος τῷ διαβόλῳ, πάντα ὅσα
» ἐστὶν αὐτῷ, δίδωμι ἐν τῇ χειρὶ σου, ἀλ-
» λ' αὐτοῦ μὴ ἄψῃ ».

Ἄλλὰ καὶ τοῦ νεανίσκου τοῦ ὑπὸ τοῦ
σημερινοῦ εὐαγγελίου ἱστορηθέντος τὸ πα-
ράδειγμα ἀποδεικνύει φανερὰ τοῦ λόγου τὸν
σκοπὸν ἄρχων ἦν ὁ νεανίσκος, καὶ κτήμα-
τα εἶχε πολλά, τουτέστιν ἦν πολλὰ πλού-
σιος· καὶ ὁμοίως ὁ πλοῦτος, καὶ ἐμπόδισεν
αὐτόν ἀπὸ τοῦ χαρίσματος τῆς τελειότητος,
ὁμοίως τῇ τοῦ θεοῦ δυνάμει οὐκ ἠδυνήθη
ἐμποδίσαι αὐτόν ἀπὸ τῆς φυλακῆς τῶν
θεῶν ἐντολῶν· παιδιόθεν αὐτὸς ἐφύλαξε
πάσας τὰς ἐντολάς τοῦ θεοῦ· « Πάντα ταῦ-
» τα ἐφυλαξάμην ἐκ νεότητός μου ». Mat. 19,
20.

Ἄδίκως λοιπὸν, ἀδελφοί, αἰτιάζομεν τὸν
πλοῦτον ὡς πρόξενον κολλάσεως· ὁ πλοῦτος
οὐδὲ σώζει, οὐδὲ κολάζει, ἀλλὰ τοῦ πλούτου
ἡ χρῆσις ἢ μὲν καλὴ σώζει, ἢ δὲ κακὴ
κολάζει. Ματαιίως νομίζομεν, ὅτι ἡ πτω-
χεία γίνεται αἴτιον τῆς ἀρετῆς· ἡ πτωχεία
καθ' αὐτὴν οὐδὲ καλὴ ἐστὶν οὐδὲ κακὴ,
ἀλλὰ τῆς πτωχείας ἢ χρῆσις ἢ καλὴ φέ-
ρει εἰς τὴν ἀρετὴν, ἢ κακὴ κατακρημνίζει
εἰς τὴν ἁμαρτίαν. Εἰς τὴν θέλησιν λοιπὸν

τοῦ ἀνθρώπου καὶ οὐχὶ εἰς τὸν πλοῦσον ἢ εἰς τὴν πτωχείαν ἴσταται ἡ σωτηρία καὶ ἡ κόλασις· ἐπειδὴ ὁ θεὸς πάντοτε χορηγεῖ τὴν χάριν αὐτοῦ εἰς τὴν καλὴν προαίρεσιν. Ὁ Κύριος ἀνέδειξε καὶ τὸν πλούσιον καὶ τὸν πτωχόν· « Πλούσιος καὶ πτωχὸς συν- » ἤντησαν ἀλλήλοις· ἀμφοτέρους δὲ ὁ » Κύριος ἐποίησεν »· ἐκεῖνον ἐποίησε πλού-

σιον, ἵνα διὰ τῆς χρηστότητος καὶ εὐσπλαγ- χνίας καὶ ἐλεημοσύνης φύγῃ τὴν κόλασιν· τοῦτον πτωχόν, ἵνα διὰ τῆς ὑπομονῆς καὶ σταθερότητος καὶ ἀνδρείας κληρονομήσῃ τὴν αἰώνιον βασιλείαν· πάντα δέ, ὅσα ἐποίησεν ὁ θεός, εἰσὶ καλὰ καὶ ὠφέλιμα καὶ σωτήρια· « Καὶ εἶδεν ὁ θεὸς τὰ πάντα, ὅσα » ἐποίησε, καὶ ἰδοὺ καλὰ λίαν ».

Γεν. 1,
31.